ECLI:LV:AT:2024:0813.11520071619.6.L
Lieta Nr. 11520071619, SKK-467/2024
Krimināllietu departaments

LĒMUMS
Rīgā 2024. gada 13. augustā

Latvijas Republikas Senāta Krimināllietu departamenta senatore Inguna Radzeviča izlēma rakstveida procesā apsūdzētā /pers. A/ sūdzību par Zemgales apgabaltiesas tiesneša 2024. gada 19. jūnija lēmumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas tiesas 2022. gada 17. novembra spriedumu
/pers. A/, personas kods /personas kods/,
atzīts par vainīgu Krimināllikuma 260. panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 gadiem.
Saskaņā ar Krimināllikuma 55. pantu /pers. A/ ar brīvības atņemšanas sodu notiesāts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 3 gadiem.

[2] Ar Zemgales apgabaltiesas 2024. gada 4. marta lēmumu, izskatot krimināllietu apelācijas kārtībā sakarā ar apsūdzētā /pers. A/ apelācijas sūdzību, Rīgas pilsētas tiesas 2022. gada 17. novembra spriedums atstāts negrozīts.

[3] Par Zemgales apgabaltiesas 2024. gada 4. marta lēmumu Zemgales apgabaltiesā 2024. gada 8. aprīlī saņemta apsūdzētā /pers. A/ kasācijas sūdzība, kurā viņš lūdz atcelt tiesas lēmumu pilnībā un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai.

[4] Ar Zemgales apgabaltiesas tiesnese s 2024. gada 8. aprīļa lēmumu atteikts pieņemt apsūdzētā /pers. A/ kasācijas sūdzību sakarā ar Kriminālprocesa likuma 570. pantā noteiktā kasācijas sūdzības iesniegšanas termiņa nokavējumu.

[5] Ar Senāta Krimināllietu departamenta senatores 2024. gada 30. maija lēmumu Zemgales apgabaltiesas tiesneses 2024. gada 8. aprīļa lēmums atstāts negrozīts, bet apsūdzētā /pers. A/ sūdzība noraidīta.

[6] 2024. gada 30. maijā Zemgales apgabaltiesā saņemts apsūdzētā /pers. A/ iesniegums ar lūgumu atjaunot nokavēto termiņu kasācijas sūdzības iesniegšanai.

[7] Ar Zemgales apgabaltiesas tiesneša 2024. gada 19. jūnija lēmumu noraidīts apsūdzētā /pers. A/ lūgums par nokavētā kasācijas sūdzības iesniegšanas termiņa atjaunošanu, atzīstot, ka apsūdzētā /pers. A/ norādītie termiņa nokavējuma iemesli nav attaisnojoši, turklāt pretēji Kriminālprocesa likuma 570. panta otrajā daļā noteiktajam lūgumam par procesuālā termiņa atjaunošanu nav pievienota kasācijas sūdzība.

[8] Par Zemgales apgabaltiesas tiesneša 2024. gada 19. jūnija lēmumu apsūdzētais /pers. A/ iesniedzis sūdzību, kurā lūdz atcelt tiesneša lēmumu un uzskatīt, ka apsūdzētais kasācijas sūdzību iesniedzis Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā.
Sūdzībā apsūdzētais /pers. A/ norādījis, ka tiesnesis pēc būtības nav izvērtējis apsūdzētā lūgumā norādītos termiņa nokavējuma iemeslus un pretēji Kriminālprocesa likuma 317. panta ceturtajā daļā noteiktajam nemotivēti atteicies atjaunot procesuālo termiņu. Tiesnesis nav izvērtējis to, ka apsūdzētais aiz neuzmanības kļūdaini aprēķinājis procesuālā termiņa beigas, un šī iemesla dēļ kasācijas sūdzību iesniedzis nevis 2024. gada 5. aprīlī līdz plkst. 23.59, bet 2024. gada 7. aprīlī – svētdienā. Turklāt fakts, ka apsūdzētais nokavējis kasācijas sūdzības iesniegšanas termiņu, pēc būtības nav ietekmējis tiesas darbu, jo kā vienā, tā otrā gadījumā, sūdzība tiesā tiktu saņemta pirmdien, 2024. gada 8. aprīlī.
Apsūdzētais arī norādījis, ka tiesnesis: 1) nav ievērojis Kriminālprocesa likuma 317. panta otrajā daļā noteikto termiņu – trīs darba dienas – iesnieguma par termiņa atjaunošanu izskatīšanai; 2) nepamatoti norādījis, ka lūgumam par termiņa atjaunošanu bija jāpievieno kasācijas sūdzība, jo šāda prasība neizriet no Kriminālprocesa likuma 317. panta pirmās daļas, turklāt apsūdzētā kasācijas sūdzība jau ir pievienota lietas materiāliem.

Motīvu daļa

[9] Senatore atzīst, ka Zemgales apgabaltiesas tiesneša 2024. gada 19. jūnija lēmums atstājams negrozīts, bet apsūdzētā /pers. A/ sūdzība noraidāma.
[9.1] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 570. panta pirmo daļu kasācijas sūdzību vai protestu iesniedz ne vēlāk kā 10 dienu laikā vai, ja tiesa pagarinājusi pārsūdzības termiņu, ne vēlāk kā 20 dienu laikā pēc dienas, kad kļuvis pieejams pilns tiesas nolēmums.
Savukārt atbilstoši Kriminālprocesa likuma 317. panta pirmajai daļai ieinteresētajai personai, kura attaisnojoša iemesla dēļ nokavējusi tiesību realizācijai noteikto termiņu, ir tiesības iesniegt iesniegumu par šā termiņa atjaunošanu. Iesniegumā norādāmi iemesli, kāpēc termiņš nokavēts, un tam pievienojami dokumenti, kas apliecina termiņa nokavējuma attaisnojumu.
No šī tiesiskā regulējuma izriet, ka nokavēta tiesību realizācijas termiņa atjaunošanas pamats ir atzinums, ka termiņš nokavēts attaisnojošu iemeslu dēļ. Jēdziens „attaisnojoši iemesli" Kriminālprocesa likumā nav reglamentēts. Skaidrojot šo jēdzienu, Senāts ir norādījis, ka nokavētā procesuālā termiņa atjaunošana ir izņēmuma gadījums, kad pastāv vērā ņemami īpaši apstākļi, kas procesa dalībniekiem lieguši izmantot tiesības veikt procesuālās darbības likumā noteiktajos termiņos. Iemeslam, kas attaisno nokavējumu, ir jābūt tādam, kas objektīvi ir liedzis personai jebkuru iespēju izpildīt attiecīgo procesuālo darbību, un tādam, kas nav bijis atkarīgs no šīs personas gribas (sk., piemēram, *Senāta 2013. gada 21. maija lēmumu lietā Nr. SKK-344/2013, 11903016811*).
Ar apstrīdēto lēmumu tiesnesis atteicis atjaunot nokavēto kasācijas sūdzības iesniegšanas termiņu, atzīstot, ka apsūdzētā norādītais iemesls – aiz neuzmanības kļūdaini noteikta kasācijas sūdzības iesniegšanas termiņa pēdējā diena – nav atzīstams par attaisnojošu.
Pretēji sūdzībā norādītajam tiesnesis savu lēmumu ir pamatojis, norādot, ka šķēršļi, kas traucēja apsūdzētajam procesuālās darbības izpildi laikus, nebija objektīvi un nepastāvēja neatkarīgi no apsūdzētā, tādēļ tie nevar būt par pamatu nokavētā procesuālā termiņa atjaunošanai. Atsaucoties uz

Satversmes tiesas paustajām atziņām, tiesnesis pamatoti norādījis, ka procesuālie termiņi kalpo tiesiskās stabilitātes nodrošināšanai, kas paredz ne vien noregulētu tiesvedības procesu, bet arī tiesiski noturīgu noslēgumu. Termiņa ierobežojuma mērķis ir nodrošināt lietas atrisināšanu saprātīgā laika periodā un nodrošināt otras puses paļāvību, ka konflikta risinājums vēlāk netiks pārskatīts.

Ievērojot minēto, senatore konstatē, ka apsūdzētā /pers. A/ sūdzībā norādītie argumenti šajā daļā nevar būt par pamatu apstrīdētā lēmuma atcelšanai.

[9.2] Kriminālprocesa likuma 317. panta otrā daļa noteic, ka ieinteresētās personas iesniegumu par nokavēta termiņa atjaunošanu, izņemot lūgumu par sūdzības iesniegšanas termiņa atjaunošanu, procesa virzītājs izskata nākamo triju darba dienu laikā.

Senatore konstatē, ka apsūdzētais /pers. A/ sūdzībā nav pamatojis, kā likumā noteiktā lūguma izskatīšanas termiņa pārkāpums, pat ja tāds būtu konstatējams, ir ietekmējis tiesneša lēmuma tiesiskumu un pamatotību.

[10] Senatore atzīst, ka apelācijas instances tiesas tiesnesis nepamatoti noraidījis apsūdzētā lūgumu par nokavētā kasācijas sūdzības iesniegšanas termiņa atjaunošanu, atsaucoties uz to, ka apsūdzētais, pārkāpjot Kriminālprocesa likuma 570. panta otro daļu, lūgumam nav pievienojis kasācijas sūdzību.

No lietas materiāliem izriet, ka apsūdzētā /pers. A/ kasācijas sūdzība, kuras nokavēto iesniegšanas termiņu apsūdzētais lūdzis atjaunot, ir saņemta apelācijas instances tiesā 2024. gada 8. aprīlī. Likums neparedz procesā iesaistītās personas tiesības vienu tiesas nolēmumu pārsūdzēt kasācijas kārtībā vairākkārt.

Vienlaikus senatore atzīst, ka šis kļūdainais arguments nevar būt par pamatu apelācijas instances tiesas tiesneša lēmuma atcelšanai, jo tam izskatāmajā lietā nav izšķirošas juridiskas nozīmes.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 582. panta otro daļu, senatore

nolēma

Zemgales apgabaltiesas tiesneša 2024. gada 19. jūnija lēmumu atstāt negrozītu, bet apsūdzētā /pers. A/ sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore I. Radzeviča